

०१०/५ ४

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ घुळें.

—: इस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक

ग्रंथ नाम

विषय

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

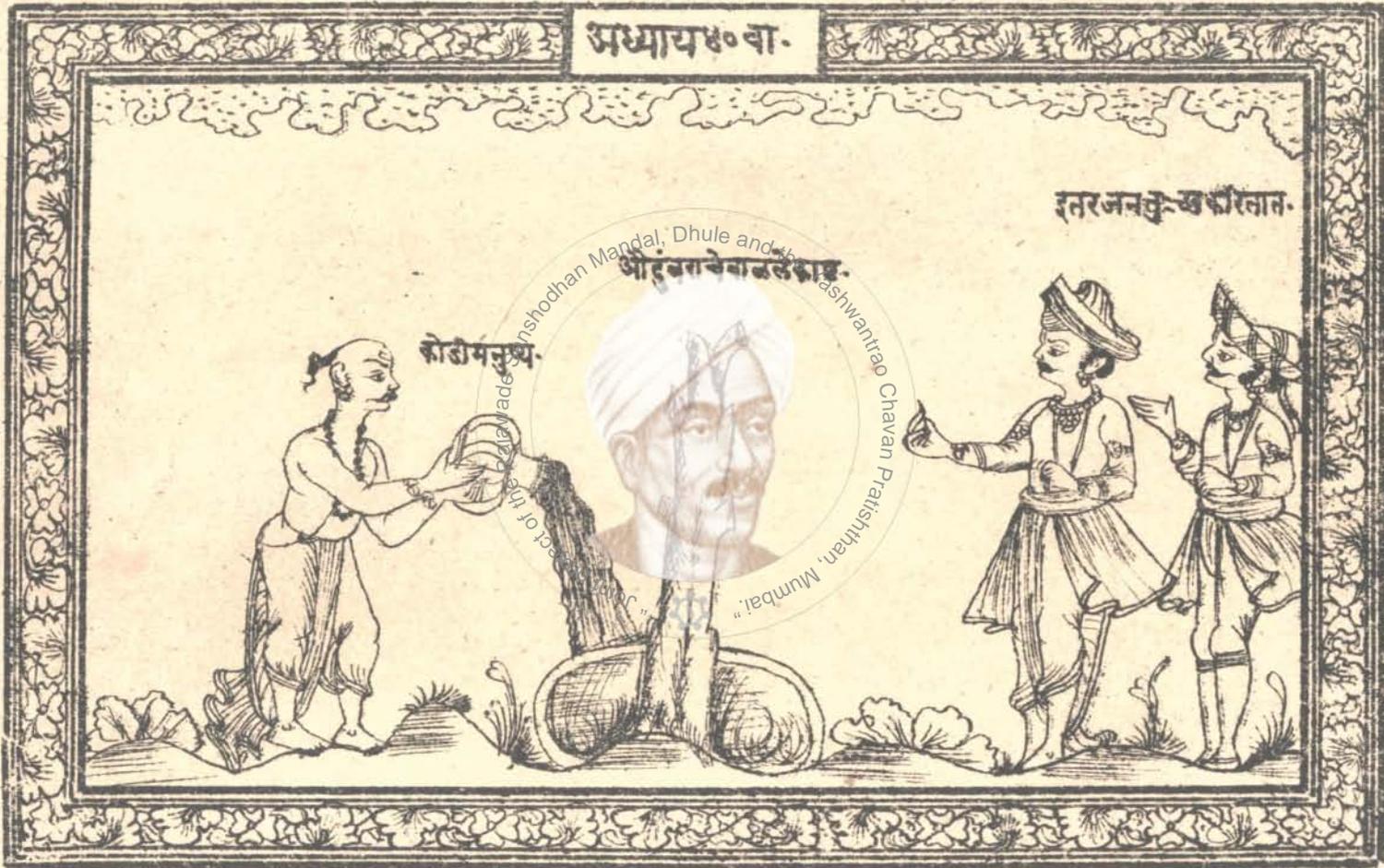
1

अध्याय ४० वा.

इतर जनकु-खकारनात.

कोडी मनुष्य.

ओढंबराचे बाळलेडाह.

Shodhan Mandal, Dhule and
 ashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai!
 J...

(2)

गु. च.
१

श्रीगणेशायनमः॥ ॥सिद्धह्मणेनामधारका॥ अपूर्ववर्तलेआणीकऐका॥ वृक्षझालाकाए-
शक्या॥ विचित्रकथाऐकपा॥ १॥ गाणगापुरीअसतांश्रीगुरुं॥ आलाएककुष्टीविप्र॥ अपरं
बगार्थगोत्र॥ नामतथाचैनरहरीं॥ २॥ येवोनिद्यागुरुमूर्तीसीं॥ नमनकरीभक्तीसीं॥ करीत्तोत्र
बहुवसीं॥ करसंपुष्टजोडोनीयो॥ ३॥ जयजघानीगुरुमूर्ती॥ ऐकोनिआलोंतुझीरव्याती॥
भक्तवत्सलापरंज्योती॥ परमपुरुषजगद्गुरुं॥ ४॥ आमणजन्मोनीसंसारीं॥ वृथाझालोंद
गडापरीं॥ निंदाकरितातीहिजवसीं॥ कुष्टीमूणोनीस्वामियां॥ ५॥ वाचिलावेदयजुःशारदा॥
निंदाकरितीमातेलोकां॥ आमंघणनसंगतीवरदा॥ अंगहीनमूणोनियां॥ ६॥ प्रातःकाळींउ
ठोनिलोक॥ नपहातीमाझेसुखतेणेहोतेपनातदुख॥ जन्मपुरेमजआतां॥ ७॥ पापकेलेंआ
पणबहुत॥ जन्मांतरीअसंख्यात॥ तेणेभोगिताहाभोग॥ आतांनसाहेस्वामियां॥ ८॥ नानातीये
नानावत॥ हिंडोनींआलोंआचरत॥ म्यापूजिलेदवसमस्त॥ माझीव्याधीनवेचेची॥ ९॥ आ-
तांधरोनिनिर्धारं॥ आलोंस्वामीजघळींजगद्गुरुं॥ तुझानहोताकृपावरुं॥ प्राणआपुलात्यजी
न॥ १०॥ मूणोनियानिर्वाणेसीं॥ विनवीतसेश्रीगुरुसीं॥ एकभावेभक्तीसीं॥ करुणाभाकीहिज
वर॥ ११॥ मूणोनिमागुतीनमस्करिं॥ नानापरीस्तुतीकरीं॥ लोहपरिसाभेटीकरीं॥ तुझादर्शन
मात्रेसीं॥ १२॥ करुणावचनऐकोनीं॥ भक्तवत्सलश्रीगुरुमुनी॥ निरोपदेतांकृपाकरोनीं॥ ऐक-
शिथ्यानामधारका॥ १३॥ श्रीगुरुमूणतीहिजासीं॥ पूर्वजन्मींमहादोषांसीं॥ तुवांकलेंबहुवसीं॥

अ.
४०

१

(2A)

मूणोनिकुष्टी झालास ॥ १४ ॥ आतांसांगेनतेकरी ॥ तुझीपापेंजातीदुरी ॥ होसीलदिव्यशरीरीं, एक
कभावेआचरावे ॥ १५ ॥ इतुकिद्याअवसरीं ॥ काष्टएकऔदुंबरीं ॥ शकहोतेवंपंचारी ॥ घेऊ-
नीआलेसर्पणासीं ॥ १६ ॥ तेदेखिलेश्रीगुरुमूर्ती ॥ तथाविप्रानिरोपदेतीं ॥ एकभावेकरोनि-
चितीं ॥ घेईकाष्टझडकरीं ॥ १७ ॥ काष्टघेऊनीसंगमासीं ॥ खरीतजायभावेसीं ॥ संगमनाथ
पूर्वभागेसी ॥ श्रीमातिरीरोवीपा ॥ १८ ॥ तुवाजवोनियासंगमांतें ॥ स्नानकरोनियात्वरित ॥
पूजाकरोनिअश्वत्थ ॥ पुनरपिजाथेस्नानासीं ॥ १९ ॥ हातींधरोनियाकलशदोनीं ॥ आणीउ-
दकतलक्षणी ॥ शककाष्टवेळतिहो ॥ स्नानकरोनीभावे ॥ २० ॥ ज्यादिवसींकाष्टासीं ॥ पर्णे
येतीलसंजीवेसीं ॥ दोषगेलेतुझंपरिधेसी ॥ स्नानतुझेहोयबरे ॥ २१ ॥ येणंपरीश्रीगुरुमूर्ती ॥
तथाविप्रासीनिरोपदेती ॥ विश्वासझाल्यात्वेचितीं ॥ धांचतगोलाकाष्टाजवळीं ॥ २२ ॥ को-
ष्टउचलोनिडोईवरी ॥ घेवोनिआलाश्रीमातिरीं ॥ संगमेधरासमोरीं ॥ रोविताझालाहिजवर
२३ ॥ जेणोरितीश्रीगुरुमूर्ती ॥ तथाविप्रानिरोपदेतीं ॥ आचरतसेएकचितीं ॥ भावभक्तीकरोनि
या ॥ २४ ॥ येणंपरीसातदिवस ॥ हिजेकेलेउपवास ॥ तथाकाष्टादोनीकलश ॥ भरोनिघालीवे-
ळोवेळीं ॥ २५ ॥ देखोमूणतीसकळजन ॥ तथाविप्रबोलावून ॥ सांगतातीचचन ॥ गुरुनिरो-
पलक्षण ॥ २६ ॥ मूणतीतूतेंकायझालें ॥ शककाष्टकांरोविलें ॥ याचेंतुवांसंजीवनयोजिले
मगतूतेकायहोय ॥ २७ ॥ श्रीगुरुमूर्तीरुपासिंधु ॥ भक्तजनाअसेवरदू ॥ अथवारक्षकदीन

(3)

गु. च.
२

बंधू ॥ समस्तातेरूपाकरी ॥ २८ ॥ नसेलनिवृत्तीतुझिचापाया ॥ म्हणोनिदिधलेकाष्ठबापा ॥ वा
याकष्टकरितीकापा ॥ तुतेश्रीगुरुनिनिरोपिले ॥ २९ ॥ ऐकोनीतथाचेवचन ॥ विप्रवरकरीनमन
गुरुवाक्यकामधेनू ॥ अन्यथाकेवीहोईल ॥ ३० ॥ संकल्पश्रीगुरुनाथ ॥ तथाचेवाक्यहोयसत्य
माझेमनीनिर्धारसत्य ॥ होईलकाष्टाचाबुझजाणा ॥ ३१ ॥ माझ्यामनीनिर्धार ॥ सत्यहोयवाक्य
सद्गुरू ॥ प्राणवेचीनसाचारु ॥ गुरुवाक्यकारणआपणा ॥ ३२ ॥ घेणेपरीसमस्तांसी ॥ विप्रसांगे
परियेसी ॥ सेवाकरितोभक्तीसी ॥ तथासकृत्काष्टाची ॥ एकदिवसीगुरुमूर्तीसी ॥ शिष्यसांग
तीपरियेसी ॥ स्वामीनिरोपिलेदिवासी ॥ सातदिवसउषवासी ॥ ३३ ॥ सातदिवसउषवासी
सेवाकरितोकाष्टेसी ॥ एकभावेभक्तीसी ॥ निर्धारलेआगुरुवचनी ॥ ३४ ॥ कितीरितीआम्हीत्या
सी ॥ सांगितलेसर्वहितासी ॥ वायाकांगांकरितीसी ॥ मूर्खपणेंम्हणोनी ॥ ३५ ॥ विप्रअम्हातेऐ-
सेंम्हणे ॥ चाड्नाहींकाष्टाविणे ॥ गुरुवाक्यमजकरणा ॥ करीलआपुलेबोलसाच ॥ ३६ ॥ निर्धारि-
रोनीमानसी ॥ सेवाकरितोकाष्टेसी ॥ सातदिवसउषवासी ॥ उदकतेहीघेतनाहीं ॥ ३७ ॥ तेको-
निशिष्याचेवचन ॥ निरोपदेतीश्रीगुरुचरण ॥ जैसावसेंभावअंतःकरणी ॥ तैसीसिद्धीपावेल
३८ ॥ गुरुवाक्यशिष्यासीकारण ॥ सर्वथानहोयनिर्वाण ॥ जैसेंभक्ताचेअंतःकरण ॥ तैसेतथा
होयपरियेसा ॥ ३९ ॥ आकारणेतुम्हासी ॥ सांगेनकथाइतिहासी ॥ सांगेसूनत्रूपेश्वरासी ॥ सून-
दपुराणीपरियेसी ॥ ४० ॥ गुरुभक्तीचाप्रकार ॥ पुसतीसुतासीत्रूपेश्वर ॥ सांगेसूनबिस्ता

अ०
४०

२

(3A)

रेखी ॥ तैचिकथासांगतसे ॥ ४२ ॥ सूतमूढणे ऋषेश्वरांसी ॥ गुरुभक्तीअसेविशेषी ॥ तारावया-
संसारसी ॥ आणीकनाहीउपाय ॥ ४३ ॥ अयोग्यअथवाज्ञानवंत ॥ मूढोनीनपाहिजेअंत ॥
गुरुमूर्तीमनीध्यात ॥ सेवाकरणेभक्तीभावे ॥ ४४ ॥ हृदभक्तीअसेजयापासी ॥ सर्वधर्मसाधती
त्यासी ॥ संदेहनधरावामानसी ॥ एकचित्तंभजावे ॥ ४५ ॥ श्रीगुरुनरऐसानमूढणावा ॥ त्रैमूर्ती
तोचिजाणावा ॥ गुरुदोषनविचारावा ॥ मूढावातोचिईश्वर ॥ ४६ ॥ येणेपरीधरोनीमनी ॥ जेजेभ
जतीश्रीगुरुचरणी ॥ प्रसन्नहोयशुद्धभाणी ॥ तात्कालिकपरियेसा ॥ ४७ ॥ ॥ श्लोक ॥ मंत्रे
तीर्थेहिजेदेवेदेवज्ञेभेषजेगुरो ॥ आदृशीभावनांकुर्यात्सिद्धिर्भवतीतादृशी ॥ ४८ ॥ टिका ॥ मंत्र
तीर्थेहिजस्थानी ॥ देवभक्तीमनुष्यगुणी ॥ गुरुभक्तीहेशिवसमानी ॥ भाविल्यासारिखेफळहो
य ॥ ४९ ॥ गुरुमूढणेसूतऋषेश्वरांसी ॥ गुरुभक्तीमूढणेआहेकैसी ॥ सांगेनसास्तुमूढासी
अपूर्वएकवर्तलेअसे ॥ ५० ॥ पूर्वीपांननगरांत ॥ होतांराजासिंहकेत ॥ तयासीहोतारु
त ॥ नामतयाचेंधनंजय ॥ ५१ ॥ एकेदिवसांराजसूत ॥ गेलापारधीसीअरण्यांत ॥ संगेहोतेशं-
भरदूत ॥ श्रमलेबहुपरियेसा ॥ ५२ ॥ तेथेंनसतीमनुष्यमात्र ॥ मार्गनरिसेअणुमात्र ॥ वृक्षमा
तलेअतिमात्र ॥ उदकवर्जितस्थानासी ॥ ५३ ॥ राजकुमरतृषाक्रांत ॥ हिंडतसेअरण्यांत ॥ संगे
होवेंशबरदूत ॥ श्रमलेबहुतअवधारा ॥ ५४ ॥ तेथेंएकशबररुत ॥ हिंडतसेचनांत ॥ देखताझा
लाअवचित ॥ जीर्णएकशिवालया ॥ ५५ ॥ भिन्नलिंगतथास्थानी ॥ पडलेहोतेमेदिनी ॥ शबरे

(4)

गु. च.
३

घेतलें उचलोनीं ॥ म्हणतो लिंगबर वें असैं ॥ ५६ ॥ हातीं घेवोनी लिंगासीं ॥ पाहात होता शबर हर्षीं
राजसूततया संधीसीं ॥ आलात यजवळिकें ॥ ५७ ॥ राजकुमर म्हणेत्यासीं ॥ भिन्न लिंग काय करि
सीं ॥ पडले असे मूषीसीं ॥ लिंगाकार अनेक ॥ ५८ ॥ शबर म्हणो राजसूतातें ॥ माझ्या मनी ऐसा
अर्थ ॥ लिंगपूजा करणे नित्य ॥ म्हणोनी घेतले परिघेसा ॥ ५९ ॥ ऐकोनी तया चें वचन ॥ राजपुत्र
सूहास्यवदन ॥ म्हणो पूजा एको मने ॥ लिंगबर वे असै सत्य ॥ ६० ॥ ऐसे म्हणताराजकुमर ॥ त-
यासी करी ननमस्कार ॥ कोण्या विधी पूजा करूं ॥ निरोपावे म्हणतसे ॥ ६१ ॥ तुवा व्हावें मातेगु
रूं ॥ मी तव असे शबरूं ॥ नेणें पुजेचा प्रकारूं ॥ तित्तारावे म्हणतसें ॥ ६२ ॥ राजपुत्र म्हणेत
यासीं ॥ न्यावा पाषाण घरासीं ॥ पूजा करवी मनीसीं ॥ पुत्रपुष्य आर्चोनियां ॥ ६३ ॥ दंपत्ये दो
घेजणा ॥ पूजा करणे मने पूर्णा ॥ हेचि लिंगा रस्मार मणी ॥ म्हणोनी मनी निर्धारि ॥ ६४ ॥ ना-
नापरी पुष्यजाती ॥ आणावे तुवा मीती ॥ धूपदास विधान रिती ॥ नैवेद्ये घावें मस्मजा-
णा ॥ ६५ ॥ मस्मअसे लस्मशानीं ॥ आणावे तुवा प्रतिदिनीं ॥ घावानैवेद्यसूमनीं ॥ प्रसाद आपण
महावा ॥ ६६ ॥ आणी कजें जें जी आपण ॥ तोही घावानैवेद्यजाण ॥ ऐसे आहे पूजा विधान, म्ह
णोनी सांगे राजकुमर ॥ ६७ ॥ घेणे परी राजकुमरूं ॥ तया शबरासी झाला गुरु ॥ विश्वास केला नि
र्धारूं ॥ शबरें आपुले मनांत ॥ ६८ ॥ संतोषोनी शबरदेखा ॥ नेले लिंगगृहांतिका ॥ स्त्रियेसी सांगे
कोतुक ॥ म्हणो लिंगप्रसन्न झालें ॥ ६९ ॥ गुरु निरोपिले घेणे रिती ॥ पूजा करी एकचितीं ॥ चि-

अ.
४०

३

(५A)

ताभस्मअतिप्रीतीं ॥ आणोनिनैवेद्यदेतसें ७० ॥ क्वचित्तकालयेणेपरीं ॥ पूजाकरोशबरशबरी ॥ ए
केदिवसींतद्यानगरी ॥ चिताभस्मनमिळेची ॥ ७१ ॥ हिंडोनीपाहेगावोगांची ॥ चिताभस्मनमि
ळेकांही ॥ येणेपरीसातगांची ॥ हिंडोनीआलाघरासीं ॥ ७२ ॥ चिताबहूशबरासीं ॥ पुसताझा
लास्त्रियेसी ॥ कायकरूम्हणेतिसी ॥ प्राणआपुलात्यजंम्हणे ॥ ७३ ॥ पूजाराहिलीलिंगाची
भस्मनमिळेनैवेद्यासी ॥ हिंडोनीआलोदाहीदिशी ॥ चिताभस्मनमिळेंचि ॥ ७४ ॥ जैसेगुरुनी
आज्ञापिलें ॥ त्याविधानेंपाहिजेअर्चिलें ॥ नाहींतरीचथागेलें ॥ शिवपूजनपरियेसा ॥ ७५ ॥ गु
रुचेवाक्यजोनकरीं ॥ तोपडेंचौरवघोरी ॥ तयातेपापनाहीतरीं ॥ सदादरिद्रीहोयनर ॥ ७६ ॥
त्यासीहोयअधोगती ॥ अरवंडारकीसयाप्रती ॥ जोकरीगुरुचीभक्ती ॥ तोचिनिस्तरेभवा
र्णवा ॥ ७७ ॥ सकळशास्त्रेयेणेपरी ॥ बोलतातीवेदचारी ॥ याचिकारणेएकहोशबरी ॥ आप
णप्राणत्यजीन ॥ ७८ ॥ एकोनिपतीचेवचन ॥ बोलेशबरीहासोन ॥ चिंताकरितांकायकारण ॥
चिताभस्मदेईनमी ॥ ७९ ॥ मजघालोनीगृहांत ॥ अग्नीलावातुम्हीत्वरीत ॥ काष्टेअसतीबहु
त ॥ दहनकराआपणासी ॥ ८० ॥ तेचिभस्मईश्वरासी ॥ उपहारावेतुम्हीदुर्षी ॥ व्रतभंगनकरा
वाभरवसीं ॥ संतोषरुंपेंबोलतसें ॥ ८१ ॥ कधीतरीशरीरासीं ॥ नाशअसेंपरियेसीं ॥ ऐसेकार्यक
रावेगोंसीं ॥ देहआपुलासमर्पिन ॥ ८२ ॥ एकोनीस्त्रियेचेवचन ॥ शबरझालामनीरिवन्न ॥ प्रा
णेश्वरीतुझप्राण ॥ केवीध्यावाम्हणतसें ॥ ८३ ॥ रुपेंदिससीरतीसरसी ॥ अघापितुंपूर्ववया

(5)

गु-च
४

सी॥ पूत्रअपत्यनदेखिलेंसीं॥ तुझेमातेनेमजनिर्विलें॥ ८४॥ मननाहींतुझेधालें॥ संसारस्करवना
हींदेखिलें॥ तुझेमातेनेमजनिर्विलें॥ प्राणप्रीयारक्षीम्हणूनी॥ ८५॥ चंद्रसूर्यसासीसी॥ तुजव-
रिलेम्यासंतोषी॥ प्राणरक्षीनम्हणोनीहर्षी॥ घेवोनीआलोमंदिरांत॥ ८६॥ आतांदहनकरी-
नांतूते॥ घडतीपापेअसंख्यातें॥ स्त्रीहत्यामहादोषातें॥ केवीकरूंम्हणतसें॥ ८७॥ तूमाझीप्राणे
श्वरी॥ तूतेमारुकवणेपरीं॥ कैसातुझेलात्रिपुरारीं॥ पुण्यजावोनीपापघडे॥ ८८॥ दुःखेतुझी-
मातापिता॥ मातेम्हणतीस्त्रीघातकींहोतां॥ अजनीतुझीभावण्यता॥ दिसतसेप्राणप्रीये॥
८९॥ नानावतेनानाभक्तीं॥ याशरीरालगीकरितीं॥ दहनकरोप्रीकवणेरिती॥ पापेमातेंघडतील
९०॥ ऐकोनीपतीचेंवचन॥ विनवीसतीआपण॥ कसेंअसेंतुंहाअज्ञान॥ मिथ्यामोहेबोलतसा
९१॥ शरीरम्हणजेस्वप्नापरीं॥ जैसाफेणगंगेशरीं॥ स्त्रीरनराहेनिर्धारीं॥ मरणेंसत्यपरियेसा॥ ९२॥
आमचेमायबापेंजाण॥ तुम्हादिधलेमातेदान॥ तुमचेअधोगपूर्ण॥ भिन्नभावनाकोठेंअसें॥ ९३॥
मीम्हणजेतुमचादेहें॥ विचारकरोनीमनांपाहें॥ आपुलेअर्धशरीरआहें॥ कायदोषदहनकरीआ-
तां॥ ९४॥ जेंजेंउपजलेभूमीवरीं॥ तेंतेंनाशपावेंनिर्धारी॥ माझादेहसाफल्यकरी॥ ईश्वरार्पित
होईल॥ ९५॥ संदेहसोडोनींआपणासीं॥ दहनकरींपांवेगेसीं॥ आपणहोवोनिसंतोषीं॥ नि-
रोपदेतेपरियेसा॥ ९६॥ नानापरींपतीसीं॥ बोधिशबरींपरियेसीं॥ घराजावोनीपतीसीं॥ म्हणे
अग्नीलावीआतां॥ ९७॥ संतोषोनीतोशबर॥ बांधितांझालागृहाचेंद्वार॥ अग्निलाविताधुरंधर॥

अ-
४०

४

(SA)

ज्वाळार्पितगंगनासी ॥ ९८ ॥ दहनझालेंशबरींसीं ॥ अस्मघेतलेंपरियेसी ॥ पूजाकरोनीशिवासी
॥ नैवेद्यदिधलापरियेसा ॥ ९९ ॥ पूजाकरितांईश्वरासी ॥ आनंदझालाबहुवसीं ॥ स्त्रीदिधली-
हुतासीं ॥ स्मरणऐसेंत्यासनाहीं ॥ १०० ॥ ऐसीभक्तीभावेसीं ॥ पूजाकेलीमहेश्वरासी ॥ प्रसादघे-
वोनीहस्तेसीं ॥ पाचारिलेस्त्रियेतें ॥ १ ॥ ऐसीपूजानित्यकरोन ॥ प्रसादहातीघेवोन ॥ आपुलें
स्त्रियेतेंबोलावून ॥ देतहोतातोशबर ॥ २ ॥ तथादिवसीत्याचपरी ॥ आपुल्यास्त्रियेतेपाचारी
रूपासागरत्रिपुरारीं ॥ प्रसन्नझालापरियेसा ॥ ३ ॥ तेंचिशबरीयेवोनी ॥ उभीठाकलीहास्य
वदनी ॥ घेतलाप्रसादमागोनी ॥ घेवोनीगेलीघरांत ॥ ४ ॥ जैसेंतेसेचिघरदिसे ॥ शबरविस्म-
यकरीतसें ॥ म्हणेदग्धकेलेंस्त्रियेसरिये ॥ प्रसन्नदिसतसे ॥ ५ ॥ बोलावूनीस्त्रियेसीं ॥ श-
बरपुसतसेपरियेसीं ॥ दहनकेलेंमींतुजसीं ॥ शबरपिकेशीआलिस ॥ ६ ॥ शबरीसांगेपतीसी
आपणासआठवणआहेऐसीं ॥ अग्नितापितापतीसी ॥ भिद्रिस्तझालेंपरियेसा ॥ ७ ॥ महाशीं
तेंपीडित ॥ आपणहोतेनिद्रिस्थ ॥ तुमचेंबोलणेंकोनिसत्य ॥ उठोनीआलेंपरियेसा ॥ ८ ॥ हीहोई-
लदेवकरणीं ॥ प्रसन्नझालाशूलपाणीं ॥ ऐसेंम्हणतातक्षणीं ॥ निजस्वरूपीउभाठाकला ॥ ९ ॥
नमनकरीतीलोटांगणीं ॥ धावोनीधरतीदोघेंचरणीं ॥ प्रसन्नझालाशूलपाणीं ॥ मागावरम्हण-
तसें ॥ १० ॥ होईलस्करवसंसारो ॥ राज्यदिधलेधुरंधरी ॥ गतीहोईलनिरंतरी ॥ कल्पकोटीस्वर्ग
वास ॥ ११ ॥ यापरीऋषेश्वरासीं ॥ सूतसांगेविस्तारेसी ॥ गुरुचरणीविश्वासठेविसी ॥ तैसेंफळ

(6)

गु-च
५

होयजाणा ॥ १२ ॥ म्हणोनी श्रीगुरुशिष्यांसीं ॥ सांगताझालापरियेसा ॥ विश्वासेकरोनी द्विजह
र्षीं ॥ शककाष्ठसेवितसे ॥ १३ ॥ जैसाभावतैसीसिद्धी ॥ होईलसत्यहेत्रिशुद्धी ॥ श्रीगुरुनाथकृ-
पानिधी ॥ सहजनिघालेंसंगमासीं ॥ १४ ॥ जाणेनी करिती अनुष्ठान ॥ पाहावयायेती ब्राम्हण ॥
देखोनी त्याचेअंतःकरण ॥ प्रसन्नझालेतत्सर्णी ॥ १५ ॥ होताकमंडलूकरकमळीं ॥ भरलासदा
गंगाजळीं ॥ उचलोनियां हस्तकमळी ॥ घालिती उदककाष्ठासी ॥ १६ ॥ तेचक्षणीकाष्ठासीं ॥ पल्ल
वआलेपरियेसीं ॥ औदुंबरदृक्षजनासी ॥ दिसतसेसमस्तास ॥ १७ ॥ जैसाचिंतामणीस्पर्शी ॥
सुवर्णकरीलोहास ॥ तैसाश्रीगुरुकधारस ॥ काष्ठहोला औदुंबर ॥ १८ ॥ काष्ठदिसें औदुंबर ॥
रुदेहीझालातोविप्र ॥ दिसतसेसुवर्णन ॥ गलेकष्टतात्काळी ॥ १९ ॥ संतोषोनी द्विजवर ॥
करीसाष्टांगनमस्कार ॥ करितां झालामहासाध ॥ श्रीगुरुचेंतयेवेळीं ॥ २० ॥ ॥ श्लोक ॥ इंदु
कोटीतेजकीर्णसिंधुभक्तवत्सलं ॥ नदना निमृनुदत्तसिंदिराक्षश्रीगुरुं ॥ गंधमात्यअक्षतादि
चंददेववंदितां ॥ वंदयामीनारसिंहसरस्वतीशपाहीमां ॥ २१ ॥ मायापाशअंधकारजातदूरभास्करं
आहिताक्षपाहिश्रीयवल्लभेशनायकं ॥ सेव्यभक्तचंदवरदभूयोभूयो नमाम्यहं ॥ २२ ॥ वंद० ॥ २२
चित्तजादिवर्गषट्कमत्तवारणांकुशं ॥ सत्वसारशोभितात्मदत्तश्रीयवल्लभं ॥ उत्तमावतारभूतक-
र्तृभक्तवत्सलम् ॥ वंद० ॥ २३ ॥ व्योमवायुतजआपभूमिकर्तृमीश्वरं ॥ कामक्रोधमोहरहितसोमसूर्य
लोचनम् ॥ कामितार्थदातृभक्तकामधेनूश्रीगुरुम् ॥ वंद० ॥ २४ ॥ पुंडरीकाक्षताक्षकुडलेंदुतेजसम् ॥

अ-
४०

५

(6A)

चडदुरितखंडनार्थदंडधारीश्रीगुरुं ॥ मंडलीमौलिमार्तंडभासिताननचरं ॥ वं० ॥ २५ ॥ वेदशास्त्र
स्तुत्यपादआदिमूर्तीश्रीगुरुं ॥ नादबिंदुकलातीतकल्पपादसेव्यं ॥ स० ॥ वंद० ॥ २६ ॥ अष्टयोग
तत्त्वनिष्ठतुष्टज्ञानवारिधिं ॥ कृष्णवेणितीरीपंचनदीसंगमं ॥ कष्टदैन्यदूरभक्ततुष्टकाम्यदायकं
॥ वंद० ॥ २७ ॥ नारसिंहसरस्वतीशनाममष्टमौतिकं ॥ हारकृत्यशारदेनगंगाधरारव्यस्वात्मजं ॥
धारणीकदेवदीक्षगुरुमूर्तीतोषितं ॥ परमात्मानंदश्रीयपुत्रपौत्रदायकं ॥ २८ ॥ नारसिंहसरस्व
तीशमष्टकंचयः पठेत् ॥ अधोरसंसारसिंधुतारणारव्यसाधनं ॥ सारज्ञानदीर्घआयुरारोग्या-
दिसंपदां ॥ चारुवर्गकाम्यलाभनित्यमेवयः पठेत् ॥ २९ ॥ स्तोत्रकेलेद्येणंपरीं ॥ आणीकवीनवी
परोपरीं ॥ म्हणेदेवाश्रीहरी ॥ कृष्णकेलिसाक्षिणी ॥ ३० ॥ म्हणीनिमागुतीनमस्कारीं ॥ श्रीगुरुना
थअभयकरीं ॥ उठविताझालाअवधारं ॥ ज्ञानरासीम्हणोनियां ॥ ३१ ॥ समस्तलोकविस्मय
करितीं ॥ श्रीगुरुतेनमस्कारितीं ॥ नानापरिस्तोत्रकरिती ॥ भक्तीभावेकरोनियां ॥ ३२ ॥ मगनिघा
लेमठासी ॥ समस्तशिष्यादिद्विजासरसी ॥ ग्रामलाकृआनंदेसी ॥ घेवोनियेतीआरत्या ॥ ३३ ॥ जा
वोनीबैसतीमठांत ॥ शिष्यासहितश्रीगुरुनाथ ॥ समाराधनाअसंख्यांत ॥ झालीऐकातेदिनीं
३४ ॥ तथाविप्रबोलावोनी ॥ सद्गुरुम्हणतीसंतोषोनी ॥ कन्याधुत्रधनगोधनीं ॥ तुझीसंततीवा
ढेल ॥ ३५ ॥ तुझेनामयोगेश्वर ॥ आम्हीठेविलेनिर्धार ॥ समस्तशिष्यामाजीधोर ॥ तूचिमाझा
भक्तजाण ॥ ३६ ॥ वेदशास्त्रीसंपन्न ॥ तुझ्यावंशोवंशीजाण ॥ हौतीलकीनिर्माण ॥ म्हणोनी

(२)

गु-च
६

निरोपदेतीं ॥ ३७ ॥ श्रीगुरुमूणती तथासी ॥ जा बोनिआणीकलत्रासी ॥ तुम्हींसहावेआपणापा-
सीं ॥ चाचीग्रामीनांदत ॥ ३८ ॥ मूणोनी तथाहिजांसीं ॥ श्रीगुरुमंत्रउपदेशीं ॥ विद्यासरस्वतीयामं-
त्रासीं ॥ उपदेशीलेपरियेसा ॥ ३९ ॥ तूतेहोतीलदोघेसूत ॥ एकेनावेदोघेधिस्व्यात ॥ आमचीसेवा
करीबहुत ॥ वंशोवंशीमाझेदास ॥ ४० ॥ जैसेश्रीगुरुनीनिरोपिलें ॥ तथापरीत्यासीझालें ॥ मूणो-
नीसिध्देंसंगितलें ॥ नामधारकशिष्यातें ॥ ४१ ॥ मूणोनीसरस्वतीगंगाधर ॥ सांगेश्रीगुरुचरित्रवि-
स्तार ॥ उतरावयायेलपार ॥ कथाऐकाएकचित्ते ॥ ४२ ॥ इतिश्रीगुरुचरित्रामृते, कुष्ठीउद्दरिलास
क्त ॥ श्रीगुरुमहिमाअद्भुत ॥ प्रगट्झालाभिणेपतीं ॥ ४३ ॥ इतिश्रीगुरुचरित्रामृतेनृसिंहसरस्व-
त्योपारख्यानेसिध्दनामधारकसंवादेशकप्रगट्झालावनोनामचत्वारिंशतिमोध्यायः ॥ ४० ॥ ॥
श्रीगुरुदत्तात्रयापेणमस्तु ॥ ॥ ओं नमोस्तुभ्यं ॥ १४३ ॥ ॥ ४१ ॥ ॥ ४२ ॥

अ-
४०

६

(8)

(१)

गु. च.
१

श्रीगणेशायनमः ॥ नामधारकशिष्यदेखा ॥ उमाराहो निसन्मुखा ॥ करजोडो नि एका ॥ नमन
करी साष्टांगी ॥ १ ॥ जयजयाजीसिन्धुमुनी ॥ तूतारकभवारणी ॥ नानाधर्मविस्तारोनी ॥ गुरुच-
रित्रविस्तारिलें ॥ २ ॥ त्याणे धन्य झालो आपण ॥ प्रकाशकेलें महाज्ञान ॥ स्रुधारसगुरु स्मरण ॥
प्रकाशकेला दातारा ॥ ३ ॥ एक असे माझी विनंती ॥ निरोपावे मज प्रती ॥ आसुचा पूर्वजें कोणे
रिती ॥ सेवाकेली श्रीगुरुची ॥ ४ ॥ तुम्ही सिद्ध महाज्ञानी ॥ होता श्रीगुरुसन्निधानी ॥ शिष्य
झाले कवणें गुणी ॥ निरोपावे दातारा ॥ ५ ॥ ऐकोनी शिष्याचे वचन ॥ सिद्ध सांगे विस्तारोनी ॥ ए
कचित्ते करूनी मन ॥ ऐक शिष्याची मधारका ॥ ६ ॥ पूर्वी कथानेक सांगितलें ॥ जें का श्रीगुरुसी
भेटलें ॥ बौद्धरग्राभी एक होते भले ॥ पूर्वज तुमचे परिचेसा ॥ ७ ॥ त्या नामसायं देव ॥ केली
पूजा भक्ती भावें ॥ त्या वरी प्रीती अति स्नेह ॥ आपचे श्रीगुरु मूर्तीचा ॥ ८ ॥ तेथुन आले दक्षि
णदिशी ॥ गाणगापुरी परिचेसी ॥ रव्यात झाली दशदिशी ॥ कीर्ती वाढली बहु वस ॥ ९ ॥ ऐ-
कोनी येती सकळि जन ॥ करिती श्रीगुरु दर्शन ॥ जी जी मनीं त्या वासना ॥ पूर्ण होय परिचेसा
१० ॥ येणे परी श्रीगुरु मूर्ती ॥ होते गाणगापुरी रव्याती ॥ नाम नरसिंह सरस्वती ॥ भक्तवत्सल
निर्धारि ॥ ११ ॥ तुमचा पूर्वज जो का होता ॥ सायं देव नाम विख्याता ॥ त्याणे ऐकिले वृत्तांता,
महिमा श्रीगुरुयतीची ॥ १२ ॥ भक्ति पूर्वक येतीसी ॥ आला गाणगापुरासी ॥ आनंद बहुमा
नसी ॥ हर्षेनि र्भर होऊनी ॥ १३ ॥ दुरूनि देखे गाणगाभूवन ॥ आपण घाली लोटांगणा ॥ क

जं
६१

१

(११)

रीतसेदंडप्रणाम ॥ येणेपरीपातला ॥ १४ ॥ दंडप्रणामकरीत ॥ गेलाविप्रमटांत ॥ देखिले
तेथेंमूर्तीमंत ॥ परात्परश्रीगुरु ॥ १५ ॥ साष्टांगीनमस्कारकरीत ॥ असेचरणावरीलोकत ॥
केशेकरुनिपायझाडित ॥ भक्तिभावेकरुनियो ॥ १६ ॥ करसंपुष्टजोडोनी ॥ स्तुतीकरीएको
मनी ॥ त्रैमूर्तीतुंचिज्ञानी ॥ गुरुमूर्तीस्वामियां ॥ १७ ॥ धन्यधन्यजन्मआपुले ॥ कृतार्थमाझे
पितरझाले ॥ कोटिजन्मपापगेले ॥ मृणोनीचरणीलागला ॥ १८ ॥ जयजयादिश्रीगुरुमूर्ती,
त्राहित्राहिविश्वपती ॥ परमात्मापरज्योती ॥ तृसिंहसरस्वतीस्वामियां ॥ १९ ॥ तुझेचरण
वंदावयासी ॥ शक्तिकैचिआम्हासी ॥ परमात्मातुचिहोसी ॥ भक्तवत्सलास्वामियां ॥ २० ॥
तुमचेचरणाचीयेप्रौढी ॥ वसतीनिथेंतीयेतोसी ॥ वर्णतीशुभोघडोघडी ॥ चरणंपवित्रंये-
णेपरी ॥ २१ ॥ त्रैमूर्तीचाअवतार ॥ राजदिसोसात्कार ॥ भासतअसेनिरंतर ॥ त्रैमूर्ती
तुचिहोसी ॥ २२ ॥ उपमातुम्हातुंचिकेवळ ॥ हातीदंडमंडळ ॥ अमृतभरलेसदांजळ ॥ प्रोक्षि-
ताप्रेतासीजीवयेती ॥ २३ ॥ दंडधारीचाकरणें ॥ शरणांगतातेरक्षणें ॥ दुरितदैन्यनिवारणें ॥
भक्तवत्सलतुचिहोसी ॥ २४ ॥ रुद्राक्षमाळाभस्मधारण ॥ व्याघ्रचर्मचेआसन ॥ अमृतद-
धीइंदुनयन ॥ क्रूरदृष्टीअग्निसूर्य ॥ २५ ॥ चतुर्विधपुषार्थासी ॥ भक्तजनातुचिहोसी ॥ तुचिरु-
द्रसत्यहोसी ॥ नरसिंहजगद्गुरूतूं ॥ २६ ॥ विष्णुऐसेतुझेगुण ॥ पीतांबरपांघरुण ॥ तीर्थसम-
स्ततुझेचरण ॥ मनकामनापुरतीभक्तांच्या ॥ २७ ॥ वांझेकन्यापुत्रहोती ॥ शुक्काष्ठदक्षकरि-

(१०)

गु-च
२

ती ॥ दुग्धविलीवांझमहिषी ॥ अन्नपूर्णा तुम्हाजवळी ॥ २८ ॥ विष्णुमूर्ती तूचिजाण ॥ त्रि-
विक्रमभारती ऐसीखूण ॥ साक्षापाहावयाकारण ॥ विश्वरूपदारवविलें ॥ २९ ॥ म्हणवि-
लेवेदपतीतकरवीं ॥ अपारमहिमाझाली पूर्वीं ॥ त्रैमूर्ती अवतारस्वभावीं ॥ आलेभक्त-
तारावया ॥ ३० ॥ वानापरीस्तुतीकरीत ॥ पुनः पुनः नमनकरीत ॥ सद्गदितकंठहोत ॥ रोमां-
चअंगीउठलें ॥ आनंदाश्रुलोचनीं ॥ भिषतोसंतोषी बहुमनी ॥ नवरसभक्तीकरोनी ॥ स्तु-
तीकेलीश्रीगुरुची ॥ ३२ ॥ संतोषोनीश्रीगुरुमूर्ती ॥ तथाविप्रआश्वसती ॥ माथाहस्तठे-
वोनीम्हणती ॥ परमभक्ततूचिआम्हा ॥ ३३ ॥ तवांनिकास्तुत्रकेलें ॥ तेणेंमाझेमनधालें ॥
तुजलावरदानदिधलें ॥ वंशोवंधींमाझादास ॥ ३४ ॥ ऐसावरदेऊनी ॥ गुरुमूर्तीसंतोषो-
नी ॥ मस्तकींहस्तठेऊनी ॥ म्हणतीजायसंगमासी ॥ ३५ ॥ ज्ञानकरुनीसंगमासी ॥ पूजा-
करीअश्वत्थासी ॥ त्वरीतथावेमठासी ॥ पत्नीसमाजनकरीगा ॥ ३६ ॥ येणेंपरीश्रीगुरुमू-
र्ती ॥ तथाविप्रानिरोपदेती ॥ गुरुनिरोपजेणैरितो ॥ आलास्नानकरोनी ॥ ३७ ॥ षोडशो-
पचारेपूजेसी ॥ पूजाकरीभक्तीसी ॥ अनेककरीपक्वानेसी ॥ भिक्षाकरवीपरियेसा ॥
३८ ॥ भक्तवत्सलगुरुमूर्ती ॥ तथाविप्रआपुलेपंक्ती ॥ समस्तशिष्याहुनीप्रीती ॥ ठा-
यदेतीआपुलेजवळी ॥ ३९ ॥ भोजनझालेंश्रीगुरुसी ॥ शिष्यासहितविप्रासी ॥ संतोषो-
नीआनंदेसी ॥ बसलेहोतेमटांत ॥ ४० ॥ तथाविप्रसायंदेवासी ॥ श्रीगुरुपुसतीप्रीती-

अ०
४९

२

(10A)

सी ॥ तुझे स्थान कोणें देशीं ॥ कलत्र पुत्र कोठें असती ॥ ४१ ॥ पुसती क्षेत्र साधन ॥ कैसे तुम
बेंवर्तमान ॥ कृपा असे परिपूर्ण ॥ म्हणोनी पुसती संतोषी ॥ ४२ ॥ ऐकोनी श्री गुरु चें वचन,
सांगे सायें देव विस्तारो न ॥ कन्या पुत्र बंधु जन ॥ समस्त क्षेम असती स्वामियां ॥ ४३ ॥ उत्तर
कांची म्हणोनि ग्रामी ॥ तेथें वसोनी असतो आम्हां ॥ तुझ्या रूपें समस्त क्षेमी ॥ असो देवा रूप सिं
धु ॥ ४४ ॥ पुत्र वर्ग बंधु जन ॥ करिती संसार यातना ॥ आपले मनीची वासना ॥ करीन सेवा श्री-
गुरुची ॥ ४५ ॥ करीन सेवा श्री गुरुची ॥ असेन स्वामी परिचेसी ॥ ऐसें माझे मानसी ॥ निर्धार अ
से देव राया ॥ ४६ ॥ ऐकोन तथा चें वचन ॥ श्री गुरु म्हणती हांसो न ॥ आमची सेवा असे कठीण ॥ आ
म्हावास बहुता ठायीं ॥ ४७ ॥ एके समयें प्रसन्न ॥ आम्हास वेकष्ट बहुत ॥ अथ वारा हुंघ-
रांत ॥ तुम्ही केवी राहुशका ॥ ४८ ॥ येणे परी श्री गुरु मूर्ती ॥ तथा विप्रानिरोपदेती ॥ ऐकोनि विन
वीमा गुती ॥ म्हणे स्वामी अंगिकारा ॥ ४९ ॥ गुरुची सेवा करीनर ॥ तोचि उतरे पैल पार ॥ तथा सी
कैसे दुःख घोर ॥ सदां स्मरवी तोचि होय ॥ ५० ॥ चतुर्विध पुषार्थ ॥ देवूरा के गुरु नाथ ॥ त्यासीन
हांच मपंथ ॥ गुरु भक्ती करणे मुख्य ॥ ५१ ॥ येणे परी श्री गुरु सी ॥ सायें देव भक्ती सी ॥ विन-
वीतसे परिचेसी ॥ संतोष झाले श्री गुरु मूर्ती ॥ ५२ ॥ श्री गुरु तथा विप्र म्हणती ॥ जेंसें असें
तुझे चितीं ॥ दृढ असे मनी भक्ती ॥ तरीच करी अंगिकार ॥ ५३ ॥ स्थिर करोनी अंतःकरण ॥
करितां सेवा गुरु चरण ॥ झाले मासती न जाण ॥ ऐक शिष्या नाम करणीं ॥ ५४ ॥ वर्तता ऐसे

(11)

गु-च-
३

एकेदिवशीं ॥ श्रीगुरुगेलेंसंगमासी ॥ सवेघेतलेंतयाधिप्रासी ॥ समस्तातेंवारुनी ॥ ५५ ॥
भक्ताचेंअंतःकरण ॥ पहावयागेलेश्रीगुरुआपण ॥ पूर्वजतुमचाभोळाजाण ॥ जातसेसंग
मासी ॥ ५६ ॥ भक्तासहितसंगमासी ॥ गेलेश्रीगुरुसमयनिशीं ॥ बैसतेझालेअश्वत्येंसी
स्वरवगोष्टीकरिताती ॥ ५७ ॥ दिवसमेलाअस्तमानासी ॥ श्रीगुरुविचारकरितीमनीं ॥ दृढ
याचेंअंतःकरणीं ॥ कैसेआहेपाहूंम्हणती ॥ ५८ ॥ उद्वितीवाराअवचित ॥ त्याणेहृदयपटो
पहात ॥ पर्जन्यझालामाहाविरात ॥ समूळधारावषट्से ॥ ५९ ॥ जोकाविप्रहोताजवकी
सेवाकेलीतयेवेकीं ॥ आश्रयकेलाहृत्सातकी ॥ वत्प्रकस्तनिश्रीगुरुसी ॥ ६० ॥ पर्जन्यवारा
समस्तदेखा ॥ साहिलेआपणभावे ॥ उभाताहोनीसंभुरवा ॥ सेवाकरीपरियेसी ॥ ६१
येणेपरीयामदोन ॥ पर्जन्यआलामहाक्षोभोन ॥ आणीकवाराउठोन ॥ वाजेशीतअत्यंत,
६२ ॥ श्रीगुरुम्हणतीब्राम्हणासी ॥ वीतझालेवद्वशी ॥ तुवाजाऊनिमठासी ॥ अग्निआ-
णिशेकावया ॥ ६३ ॥ गुरुनिरोपेतत्सणी ॥ ऐक्यभावधरोनीमनी ॥ निघालाविप्रमहाज्ञा-
नी ॥ आणावयावैश्वानर ॥ ६४ ॥ निघालाशिष्यदेखोनी ॥ श्रीगुरुम्हणतीहांसोनी ॥ नको
पाहूंआपलेनयनी ॥ उभयपार्श्वभागातें ॥ ६५ ॥ गुरुनिरोपेंयेणेंपरी ॥ निघताझालाझड
करी ॥ नदिसेवाहअंधःकारी ॥ खुणेखुणेंजातसे ॥ ६६ ॥ अधःकारमहाघोर ॥ पाऊसपडे
धुरंधर ॥ नदिसेवाटकवणपार ॥ जातोभक्तीपरियेसा ॥ ६७ ॥ मनींध्यायश्रीगुरुसी ॥ -

अ०
४९

३

(11A)

जातसेतेसामार्गसी ॥ लवतांवीजसंधीसी ॥ तेणेतेजेजातसे ॥ ६८ ॥ येणंपरीद्विजवर
पावलाखरितगाणगापुर ॥ वेशींपाशींजाऊनिथोर ॥ हाकामारिलीद्वारपाळा ॥ ६९ ॥
तयासीसांगेवृतांत ॥ आणोनीदिलाअग्नीखरीत ॥ घालोनिघाभांड्यांत ॥ घेऊनिगे
लापरियेसा ॥ ७० ॥ नदिसेमार्गअंधःकार ॥ विजेतेजेजातसेनर ॥ मनीकरीतसेविचार
श्रीगुरूनीमातेनिरोपिलें ॥ ७१ ॥ दोहींकडेमपाहेमृणती ॥ श्रीगुरुत्यातेनिरोपिती ॥
घाचीकैचीआहेस्थिती ॥ म्हणोनिघाहेतयेवेळीं ॥ ७२ ॥ आपुलेदक्षिणदिशेसी ॥ पाह-
तांदेखेसर्पासी ॥ भिऊनिपळलाउचरेसी ॥ अहुतदिसेवहानाग ॥ ७३ ॥ पांचफणीदिस
तीनयनी ॥ सवेचियेतातीधांभोनी ॥ विप्रभ्यालाआपुलेमनी ॥ धांवतसेभिऊनिया ॥ ७४ ॥
बाटसोडोनिघाजायरांनी ॥ सवेचियेतातीसर्पदोनी ॥ जाताविप्रभिऊनी ॥ अतिशीघ्रजा
तसे ॥ ७५ ॥ स्मरताझालाश्रीगुरूसी ॥ एकाभांधैर्येसी ॥ जाताविप्रपरियेसी ॥ पात-
लासंगमाजवळिक ॥ ७६ ॥ दुरूनिदरेवैश्रीगुरूसी ॥ सहस्वदीपज्योतीसरसी ॥ दिसती
विप्रबहुवशी ॥ वेदधनीऐकतसे ॥ ७७ ॥ जवळीजाताद्विजवरू ॥ एकलादिसेश्रीगुरू
गेलासमस्तअंधःकारू ॥ दिसेचंद्रपौर्णिमेचा ॥ ७८ ॥ प्रखलितकेलेंअग्नीसी ॥ उजेड
झालाबहुवशी ॥ झालाविप्रसावधेसी ॥ पाहातसेश्रीगुरूते ॥ ७९ ॥ दोचीसर्पयेवोदि
श्रीगुरुतेवदोनी ॥ सवेचिगेलेनिघोनी ॥ पूर्वीचविप्रभ्यालाअसे ॥ ८० ॥ गुरुपुसतीतया

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com